

Fremsat den 9. marts 2021 af Stén Knuth (V), Marlene Ambo-Rasmussen (V), Kristian Jensen (V), Anni Matthiesen (V), Ellen Trane Nørby (V) og Maja Torp (V)

Forslag til folketingsbeslutning

om at ændre arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingen hos elever i de ældste klasser i grundskolen og at indføre tilbud om uddannelsesvejledning til alle elever i 8. og 9. klasse

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af maj 2021 at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal undersøge, hvordan brugen af uddannelsesparathedsbegrebet af elever i 8. og 9. klasse kan ændres, således at vurderingen »ikke-parate« erstattes af en vurdering af, hvad eleven rent faktisk

er parat til. Endvidere skal der udarbejdes en vurdering af de økonomiske konsekvenser ved at tilbyde individuel uddannelsesvejledning til alle elever i 8. og 9. klasse i grundskolen.

Bemærkninger til forslaget

Ændring af arbejdet med vurdering af elevers uddannelsesparathed (UPV)

Efter de nuværende regler skal alle elever i 8. klasse have foretaget en vurdering af deres uddannelsesparathed (UPV). UPV'en er en vurdering af, om elever i grundskolen har forudsætningerne for at kunne begynde på en ungdomsuddannelse. Vurderingen foretages af skolen, der indberetter vurderingen til www.optagelse.dk, hvorefter den kommunale ungeindsats foretager en helhedsvurdering af den pågældende elev. Elevers uddannelsesparathed foretages ad to omgange i 8. klasse, hvorefter der foretages en opfølgning på vurderingen i 9. klasse, hvis eleven vurderes at være »ikke-parat«.

Forslagsstillerne finder det decideret uhensigtsmæssigt, at elever kan stemples »ikke-parate«. Forslagsstillerne mener, at alle unge er parate til uddannelse, men ikke alle unge er parate til samme uddannelse. Forslagsstillerne frygter, at vurderingen »ikke-parat« kan være stigmatiserende for den unge, og at den kan risikere at blive en væsentlig blokering, der forhindrer den unge i at komme godt videre fra grundskolen og ind på den rette ungdomsuddannelse (»Uddannelsesparathed og indsats for ikke-parate elever i grundskolen«, Danmarks Evalueringsinstitut, 2020).

Alle elever i de ældste klasser skal forberedes til at starte på en ungdomsuddannelse, men indsatsen skal tilrettelægges på en måde, således at den ikke påfører eleven et unødigt nederlag, der kan mindske den unges faglige selvtillid. Forslagsstillerne mener, at UPV'en skal medføre, at den unge støttes, motiveres og hjælpes på vej til en god start på et uddannelsesforløb ud fra den forudsætning, at alle er »parate« til uddannelse. For de fleste vil det være en direkte vej til uddannelse, for andre forskellige veje til uddannelse f.eks. via forberedende grunduddannelse (fgu), 10. klasse, arbejde, højskole, arbejdsmarkedsuddannelser (amu) og lign.

Forslagsstillerne har forud for fremsættelsen af beslutningsforslaget afholdt rundbordssamtaler med bl.a. grundskoler, gymnasier, fgu-elever, vejledere og skole- og vejlederledere, der alle udtrykker behov for flere muligheder for at styrke arbejdet med at gøre flere unge klar til en ungdomsuddannelse. Dette er, påpeger interessenterne på området, fortsat det største og mest udfordrende problem i grundskolen. Herudover har eleverne givet udtryk for, at de oplever, at UPV'en bliver et stempel for de elever, der vurderes »ikke-parate«, som efterfølgende kan føles svært at ryste af.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har for nylig udgivet rapporten »Uddannelsesparathed og indsats for ikke-parate elever i grundskolen« fra 2020, som viser, at uddannelsesparathedsvurderingen er kompleks og indeholder både positive og negative elementer for alle involverede parter. Det fremgår bl.a., at over halvdelen af de elever, der vurderes ikkeuddannelsesparate, oplever, at UPV'en er med til at påvirke dem, mens ca. en tredjedel af de »ikke-parate« elever

oplever, at en ikkeparathedsvurdering direkte er demotiverende.

Det fremgår af undersøgelsen, at UPV'en også har positive elementer, idet mange lærere bruger UPV'en som et værktøj til at motivere eleverne til at gøre en ekstra indsats, så eleverne allerede i 8. klasse får tid og mulighed for at arbejde på netop at blive uddannelsesparate. Undersøgelsen viser også, at for mange elever har det en positiv effekt at få et skub, som giver eleverne lyst til at yde en ekstra indsats. Den betragtning erklærer forslagsstillerne sig enige i. Det er desuden forslagsstillerens synspunkt, at de faglige forudsætninger for elever i grundskolen, fra den første UPV foretages i 8. klasse, kan nå at blive forbedret betydeligt, inden de skal starte på en ungdomsuddannelse.

Rapporten viser endvidere, at over halvdelen af de elever, der blev vurderet »ikke-parate« i både 8. og 9. klasse, var i gang med en ungdomsuddannelse 2 år efter grundskolen. Disse elever er sandsynligvis optaget ved optagelsesprøve eller samtale. En vurdering, der foretages i starten af 8. klasse, skal derfor ikke være tungtvejende eller afgørende for, hvorvidt en elev kan starte på den ønskede ungdomsuddannelse efter grundskolens 9. klasse.

Rapporten giver ifølge forslagsstillerne anledning til at overveje, hvordan UPV som værktøj kan tilrettelægges, så den i højere grad bliver en motiverende faktor frem for en negativ påvirkning for unge, der i dag vurderes »ikke-parate«.

Forslagsstillerne foreslår på den baggrund, at regeringen sammen med Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg udarbejder et kommissorium og nedsætter en arbejdsgruppe, der skal undersøge, hvordan arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingen kan ændres, så ingen elever risikerer at blive stemplet som »ikke-parate«, men i stedet »parate« og herved hjælpes på vej til en god start på et uddannelsesforløb efter grundskolen.

Den nedsatte arbejdsgruppe skal konkret komme med forslag til, hvordan uddannelsesparathedsvurderingen, herunder samarbejdet mellem den kommunale ungeindsats og folkeskolen, kan tilrettelægges, så der i højere grad fordres en målrettet støtteindsats til elever, der har behov for dette, frem for at eleven får mærkatet »ikke-parat«. Arbejdsgruppens anbefalinger skal efterfølgende forhandles politisk og danne afsæt for en bedre uddannelsesparathedsvurdering, hvor de unge sættes i centrum.

Uddannelsesvejledning til alle unge

Det er forslagsstillerens opfattelse, at alle unge i 8. og 9. klasse skal have mulighed for at få individuel vejledning i valg af uddannelse.

Efter de gældende regler skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der tilrettelægges en særlig målrettet vejledningsindsats for elever, der ikke er uddannelsesparate i 8., 9. eller 10. klasse, jf. § 5, stk. 2, i lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Elever i de ældste klasser i grundskolen, som

vrurderes at få vanskeligheder ved at vælge, påbegynde eller gennemføre en uddannelse, og som derfor erklæres »ikke-parate« har således mulighed for at få en særlig målrettet individuel vejledning i uddannelsesvalg.

Unge, hvor skolen har vurderet, at de er uddannelsesparate, har ikke denne mulighed, men skal tilbydes vejledning, f.eks. tilrettelagt som kollektiv vejledning, eller søge vejledning om uddannelsesvalg digitalt. Denne praksis mener forslagsstillerne ikke er hensigtsmæssig.

Det er forslagsstillernes klare overbevisning, at elever, selv om de vurderes uddannelsesparate, har behov for målrettet vejledning i valg af uddannelse fra personer med en uddannelses- eller erhvervsvejlederuddannelse. Det er endvidere forslagsstillernes vurdering, at det også er af samfundsmæssig interesse, at alle elever i de ældste klasser i grundskolen har mulighed for at få denne vejledning i valg af uddannelse, da vejledningen efter forslagsstillernes opfattelse vil kunne mindske risikoen for senere frafald fra og omvalg af en ungdomsuddannelse. Ligeledes vil et tilbud

om målrettet vejledning til alle elever være med til at sikre, at eleverne finder ro og tryghed i processen med at skulle vælge deres ungdomsuddannelse.

Det er på den baggrund, at forslagsstillerne foreslår, at alle unge i 8. og 9. klasse skal have et tilbud om målrettet individuel uddannelsesvejledning, så målrettet uddannelsesvejledning bliver et tilbud for alle unge og ikke kun de unge, der er erklæret »ikke-parate«. Derfor vil forslagsstillerne med dette beslutningsforslag pålægge regeringen at udarbejde en vurdering af de økonomiske konsekvenser ved at indføre et målrettet individuelt vejledningstilbud til alle elever i 8. og 9. klasse. Vurderingen af de økonomiske konsekvenser skal fungere som et beslutningsgrundlag, så forslaget efterfølgende kan behandles politisk med henblik på en ændring af reglerne om den gældende uddannelsesvejledningspraksis.

Forslagsstillerne ønsker, at den økonomiske vurdering skal ligge klar inden udgangen af maj 2021.

*Skriftlig fremsættelse***Stén Knuth (V):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at ændre arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingen hos elever i de

ældste klasser i grundskolen og at indføre tilbud om uddannelsesvejledning til alle elever i 8. og 9. klasse.

(Beslutningsforslag nr. B 271)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.